NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA VŠE V PRAZE

Národohospodářská fakulta Vysoké školy ekonomické v Praze, nám. Winstona Churchilla 4, 130 67 Praha 3
tel.: +420 224 095 521, fax: +420 224 221 718, URL: http://nf.vse.cz

POSUDEK VEDOUCÍ/HO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno studující/ho: Ivana Tománková

Název práce: Business Cycles and Fertility: The impact of unemployment on the birth rate

Jméno vedoucí/ho práce: Jiří Lahvička

	Ano	Spíše ano	Spíše ne či vůbec
Hodnocení obsahu práce:			
Cíl práce (popište vlastními slovy): Zjistit, zda a nakolik hospodářský cyklus (měřený mírou nezaměstnanosti) ve vyspělých zemích ovlivňuje hrubou míru porodnosti.			
Zformuloval/a autor/ka cíl práce jasně?	☒	☐	☐
Zvolil/a pro jeho dosažení vhodný přístup?	☒	☐	☐
Byl zvolený postup práce náročný na zdroje/data?	☐	☒	☐
Je hloubka analýzy dostatečná?	☒	☐	☐
Využívá autor/ka relevantních vědeckých zdrojů?	☒	☐	☐
Naplnil/a svůj cíl?	☒	☐	☐
Přináší práce nějakou přidanou hodnotu?	☐	☒	☐

Slovní hodnocení (alespoň několik vět):

Teoretická část práce hodnotím jako velmi zdařilou - je rozsáhlá a podrobná, aniž by odbíhala od výzkumné otázky, a poskytuje ucelený pohled na možné mechanismy vztahů mezi hospodářským cyklem a porodností. Rušivě však může působit značně volné nakládání s pojmy "fertility" a "birth rate", které nejsou dostatečně definovány a odlišeny. Není vždy z kontextu jasné, zda "fertility" označuje např. obecnou míru plodnosti (počet živě narozených na 1000 žen ve věku 15-49 v daném roce) či úhrnnou či konečnou plodnost (zjednodušeně počet dětí celkem narozených jedné ženě během jejího života). Proměnná nakonec použitá v modelu a závěrech je však definovaná jasně na str. 10 ("crude birth rate" - hrubá míra porodnosti), nejde tedy o zásadní problém s dopady na výsledky.

V empirické části je třeba vyzdvihnout dobře postavený a interpretovaný model, zejména použití zpožděných proměnných (doba mezi naplánováním početí a porodem, současně ošetřuje možnou zpětnou kauzalitu od porodnosti k nezaměstnanosti) a kapitolu 4.2 (ekonomická interpretace), která na příkladech zasazuje výsledky modelu do realistického kontextu. Empirické části by však prospělo, kdyby autorka srovnala své metody (proměnné, stavba modelu) a výsledky (odhadnuté koeficienty) s teoretickými i empirickými pracemi jiných autorů.

Další komentáře:

Str. 12: "An exogenous increase in the average wage would decrease the unemployment rate if the number of individuals it lures into the labor force exceeds the number of workers losing their jobs due to the lower quantity of labor demanded"

Formulář splňuje požadavky příručky MŠMT o genderově vyváženém vyjadřování (www.msmt.cz/uploads/Skupina_6/Gender_prirucka.pdf).

To dle mého názoru není nutně pravda - pokud vyjdeme z nulové nezaměstnanosti, tak při jakékoliv ztrátě práce míra nezaměstnanosti vzroste, ať už bude nově zaměstnaných (z řad ekonomicky neaktivních) kolik chce.

***

Str. 14: "I expect the percentage of children in the population (under14) to be negatively, and the percentage of population in the reproductive age (repro) positively related to the birth rate."

Není jasné, proč by měl podíl dětí do 14 let v populaci ceteris paribus (tj. při daném podílu populace v reprodukčním věku) negativně ovlivňovat hrubou míru porodnosti.

***

Str. 18: "This section inspects whether the Gauss-Markov assumptions hold and the estimators are best, linear and unbiased."

OLS je lineární vždy - vyplývá z metody výpočtu odhadů parametrů.

***

Str. 18 (výsledky): Vzhledem k tomu, že proměnná repro (podíl populace v reprodukčním věku) je na základě deskriptivních statistik cca 4x vyšší než cbr (hrubá míra porodnosti) a dá se čekat vztah přímé úměry mezi oběma proměnnými, u Δrepro(t-1) by se dal čekat koeficient cca 1/4. V modelu je však odhadnut na 0.015 se standardní chybou 0.017 - čím je to způsobeno? Zpoždění? Vynechané proměnné? Chtělo by více diskutovat.

***

Str. 19: "The model as a whole is statistically significant (F-test p-value 1*10-4) and explains 18.7 % of the variability in the crude birth rate."

F-test je zbytečný, pokud je řada jednotlivých parametrů zjevně vysoce významných (pokud odmítnu nulovou hypotézu, že parametr u dané proměnné je nula, tak obvykle zamítnu i nulovou hypotézu, že všechny parametry jsou nulové). Také p-hodnota vzhledem k p-hodnotám pro jednotlivé parametry bude asi nižší.

Hodnocení formy a stylu práce:

Je práce logická a přehledná?	☒	☐	☐
Je funkčně vybavena daty, tabulkami, grafy, přílohami apod.?	☐	☒	☐
Pracuje autor/ka správně s odkazy a citacemi?	☒	☐	☐
Odpovídá autorův/autorčin styl akademické práci?	☒	☐	☐
Je abstrakt skutečným abstraktem, nikoli jen původním zadáním?	☒	☐	☐

Slovní hodnocení (alespoň několik vět):

Práce je přehledná, čtivá a jazykem i strukturou odpovídá akademickému článku. Angličtina je po gramatické i stylistické stánce na vyšší úrovni než leckteré publikované články. Abstrakt zdařile shrnuje cíl a klíčové výsledky práce. K práci s citacemi nemám

výhrad. Vybavenost grafy a tabulkami je vzhledem k rozsahu a zaměření práce adekvátní, nicméně např. v grafu 2 na straně 15 není příliš vidět, jak se mění hrubá míra porodnosti - bylo by lépe změnit minimální hodnotu na svislé ose, případně použít svislé osy dvě s různými jednotkami. Dále by čtenář mohl ocenit zařazení grafů vývoje klíčových proměnných ve vybraných zemích (toto by samozřejmě patřilo do přílohy).

Další hodnocení či připomínky *(v případě opakované obhajoby zde vedoucí práce také zhodnotí úspěch přepracování původní práce)*:

I přes výše uvedené drobné připomínky hodnotím práci v rámci NF VŠE jako vysoce nadprůměrnou (i vzhledem k tomu, že autorka pracovala velmi samostatně a cílevědomě) a navrhuji tedy známku výborně.

Otázky k obhajobě *(alespoň dvě)*:

Str. 21: "By contrast, I am concerned about the omitted-variable bias, the troublesome variable being institutionalized childcare. I expect its availability to be positively correlated with the crude birth rate (by lowering the opportunity cost of childbearing in that it decreases the time a parent must spent with their child) and negatively with the unemployment rate (by increasing its denominator as institutionalized childcare allows mothers to join the labor force)."

Péči o jak staré děti máte na mysli? Vzhledem k tomu, že model počítá se změnami, docházelo v některých zemích ve sledovaném období k výrazným zněnám ve státní péči o děti a proč?

***

Str. 27: "Thus, the results of this paper suggest that fertility's responsiveness to short-term economic fluctuations need not cause much concern with regard to economic planning. A recession-induced fertility decline is a mere consequence of individuals' preferences for the smoothing-out of consumption over the business cycle in the presence of imperfect capital markets and ought to be compensated for by an expansion-induced fertility rise."

Je zřejmé, že i krátkodobé kolísání porodnosti kolem dlouhodobě optimální (ať už se tím myslí cokoliv) hodnoty má nepříznivé následky - např. periodickou realokaci práce a kapitálu z/do školství. Pokud by se vláda rozhodla toto kolísání zmírnit, jaké by k tomu mohla použít nástroje?

Navržená známka: výborně

Datum: 6. 6. 2012 .....

Podpis vedoucí/ho práce